

Felértékelődött a horgászvizek szerepe

Atka, Maty-ér: több hal

A Horgászegyesületek Csongrád Megyei Szövetsége a kezelésében lévő vizek fokozott mérvű haltelepítésével segítette elő, hogy a Tisza és mellékvízei horgászai ne kényszerüljenek tétlenségre a cianmérgezés miatt elrendelt halfogási tilalom ideje alatt. Ez vonatkozik a megyében működő horgászegyesületek tevékenységére is.

A horgászati tilalmat június 17-étől feloldják, azonban a horgászkezelésű vizek szerepe még nagyon sokáig a szokásosnál is nagyobb lesz. A megye tizenkétfézes horgásztáborán belül hétezer ember kedvelt időtöltését akadályozta meg a tiszai cianmérgezés, ennyien váltottak volna területi engedélyt a Tiszára illetve mellékvízeire. Mint Lada Gáspár, a Horgászegyesületek Csongrád Megyei Szövetségének ügyvezető elnöke lapunknak elmondta: a megyei szövetség és az egyesületek az utóbbi időben a szokásosnál is

több halat telepítettek a kezelésükben lévő vizekbe, így próbálva ellensúlyozni a folyók kiesését. E szervezetek igyekeztek bevételeiket, mindenképp a területi jegyárból származó pénzeszegeket úgy csoportosítani, hogy minél több jusson haltelepítésre. A helyzetet nehezíti: a tiszai horgászok közül sokan máig más vizekre sem váltottak területi jegyet, ennyi pénzzel kevesebb juthatott halasításra.

– A szokásosnál hetven százalékkal több halat telepítettünk a kezelésükben lévő Atkai-holtágba és Maty-érbe – így Lada Gáspár. – Ez együttesen 80 mázsa háromnyaras pontyot és 36 mázsa nyári kárászt jelent. – Az ügyvezető elnök hozzátette: némi hírsztelésekkel ellentétben nem „teltek meg” a horgászvizek, továbbra is hozzá lehet jutni területi jegyekhez. A megyei szövetség, és az egyesületek legtovábbra is várja a Tiszáról „kiszorult” horgászokat is.

F. Cs.

Leírhatatlanul szabad

A spontaneitás és rögtönzés színpadi formáit, már túl az exhibíción, nehezen tudnám elképzelni hagyományos színpadi próbák-próbálkozások keretein belül, hanem akkor már úgy, ahogy Balog József próbálkozott három estén át a Kortárs Előadóművészeti Központban (régis zsinagóga).

A(z) (erő)próbák maguk az előadások, amelyekből a színész maga is okulva módosít és épít a következő előadásban. Balog József arra tett kísérletet tehát, hogy színpadi személyével, annak minden hozzáadékkal és gyakoroltsággal, rutinjával, illetve egy minimális kelléktárral hogyan tudja betölteni azt a teret, amit a lehető legtágabb értelemben nevezhetünk színháznak. Az imént színpadi személyt írtam, ami mindvégig megragadható a produkcióban, ám mindvégig számolhattunk egy nem színpadi személlyel is, aki legalább annyira behatárolta a színpad által, mint személyes életvitelével. A kísérletet tehát,

ha akarjuk, úgy is felfoghatjuk, hogy hogyan jöhet létre a színpadi és a „személyes” személy közötti átjárás, illetve ebből az átjárásból milyen esztétikai alakzatok jönnek létre.

Számomra mindenképpen a szellemi szabadság esztétikai megnyilatkozásai jelentették az estek csúcspontjait; a fent említett átjárhatóságban megfogalmazott szabadságélmény, amely amennyiben releváns, annyiban egy hagyományosan érthető színházi fogalomkörbe lépünk vissza, és katarzisként kezeljük. Amennyire egyszerűen érzékelhető volt ez a színpadon, legalább annyira nehéz erről egy nyúlfarknyi jegyzetben beszélni. Mert, ugye, a szabadság mindenképp, amolyan lényegi élményfogalomként, amely, hiába a Petőfi-gyözködés, nem zárja ki a szerelmet, ilyenformán.

Az előadó egyelőre még maga sem tekinti lezártnak ezt a színpadi kísérletet, júniusban folytatódik, és akit nem rettentettem itt el, még bekapcsolódhat a MASZK Egyesület által létrejött produkcióba.

Podmaniczky Szilárd

Balog József játszott. (Karnok Csaba felvétele)

Garantáltan ki nem fizetett ár?

Felgyői malacgubanc

Törköly Lajosnak és feleségének nincs igazán „malaca”: az állataikért járó pénzre már fél éve várnak. (Fotó: Schmidt Andrea)

Bütyök, a majd két és fél mázsa anyakoca egyetlen jó szóra kijön az óból, hogy megmutassa magát. Törköly Lajos, a gazda ért is hozzá, hogyan bánjon a jószággal, hiszen két és fél év-tizede dolgozik állatgondozóként Felgyőn. A jószág az élete és persze a megélhetése is. Bütyök tavasszal magára maradt, a másik anyakocát kénytelen volt eladni a családnak, mert a decemberben átadott sertésekért máig nem kaptak egyetlen fillért sem. Takarmányra pedig szüksége volt a többi jószágnak, így az állomány egy részének jövőjét kellett feláldozniuk, hogy valahogy boldoguljanak.

– Nem tudtuk mit tenni, annyi volt tavaly a sertés, hogy már nem lehetett szerződés kötni. Hiába garantálták államilag a felvásárlási árat, ha nem vették meg a hízókat. Szorultságunkban az ópusztaszeri Sarolin Szövetkezetnek adtuk át a disznóinkat – mondja Törkölyné, s már elő is húzza bizonyítékul a szállítólevelet, amin átvették a jószágokat.

– Sertés 5 darab, összesen 608 kilogramm. Fizetés december 16-án – írta rá a hivatalos iratra az átvétő. Igaz, azt nem biggyesztette oda, melyik év decemberére gondoltak.

– Az év végén azután egyre többször érdeklődünk a csongrádi takarékszövetke-

zetben, ahol azóta is csak annyit tudnak mondani, a pénz nem ért át a számlánkra.

A Törköly házaspár úgy számolja, közel 120 ezer forintjuk veszik oda, ha nem sikerül behajtaniuk adósságukat. Hosszú levelezésbe és telefonbeszélgetésekbe kezdtek a szövetkezet vezetőivel, akik – bár nagyon kedvesen – csak karjaikat tudják széttárni mondván, nekik sem fizet a mezőterkányi húszüzem, amely tőlük rendelte meg a felvásárlást. A szövetkezet elnöke levélben kért elnézést a gazdákától, s igyekezett magyarázatot adni a történetekre: „A húsipar közölte velünk, hogy az értékesítésbe nekünk is be kell segítenünk. Az ünnepek nem hozták a várt eredményt, így a jelenlegi készlet húsbán, szalonnában teljes mennyiségben megvan, de a végterméket nem tudták eladni készpénz fizetéssel. Amikor a húsipar a termék értékét megkapja, folyamatosan fog utalni...”

– Csak az az érdekes, hogy amikor már látta szövetkezet, hogy ők sem jutnak a pénzükhöz, akkor is folytatták a felvásárlást. Így milliós tételre rúg az a számla, amit a helyi gazdáknak nem tudnak kifizetni.

– Ezek csak magyarázkodások! Egymásra mutogatás, hiszen december közepe óta már kétszer kilencven nap is letelt, a pénz pedig még mindig sehol.

A sertéstartás a gazdák szerint egyébként is ráfizetéses. A kétszáz forint körüli

árból a takarmányra valót is nehéz kiállítani, mire meghízik a disznó. Törkölyék december óta csak ügyel-bajjal tudtak a fizetésből takarmányt venni az óiban lévő tizenhat malacnak és fél tucat híználak.

– El kellett adni az egyik anyakocát, hogy a malacokat nevelni tudjuk. Hét hónapig ugyanis csak vizik pénzt az állatok, utána jutunk csak bevételhez, ha egyáltalán hozzájutunk.

Törkölyék és a környékbeli többi gazda mégsem adják fel. Az idén sikerült szerződést kötniük a Pickkel, a biztos fizető ugyanis még a garantált áránál is fontosabb számukra.

– Most úgy hallottuk, hogy a minisztérium húszmillió forinttal megsegíti a szövetkezetet, hogy kifizethessék a tartozásukat. De mi már csak akkor bíznunk benne, ha a kezünkbe lesz a pénz.

A beszélgetés után kikanyarodunk a hazavivő főútra. Menet közben az állatok elgondolkoznak az ember azon, mit ér egy útbagazító tábla, ha ellopják? És mit ér a jóállás, ha a zavaros piaci viszonyok nem garantálják a növények levelét, amely aztán újranő. A kutatók dolgoznak az állatok számára takarmány-növényként hasznosítható Aster előállításán is.

A fogyasztás mellett a növények a szikes talaj javítására is felhasználhatók, mivel kivonják belőle a sót. Ugyanilyen mechanizmussal a geotermális kutakból származó víz sótartalmát is „megkötik”, és ezáltal javítható a víz minőségét. Erre alapozva a SZTE Növényélettani Tanszéke együttműködő partnereket keres.

Hegedűs Szabolcs

Saláta nőhet a szikeseken

tézmény kutatója, dr. Joost Bogemans által tavaly alapított ScropS Rt. menedzseli a közös munkát, az SZTE szakemberei pedig a kutatásért felelősek.

A szegedi tudósok két növényen folytatnak kutatásokat, amelyek a világon mindenütt megtalálhatók. Az Aster tripolium egyik alfaja a hazánkban is termő sziki ószirozásnak, a másik növény, a sziksfű (Salicornia) nálunk ritkán fordul elő. Mindkét növény nagy sótartalmú talajokon termeszthető: az Atlanti-óceán mentén, illetve a kontinentális szikes területeken. – Alaputatás-ként éppen azt tanulmányoztuk, milyen mechanizmussal élnek meg ezek a sótűrő növények olyan körülmények között, ahol például a bab vagy a kukorica kipusztulna

– vezet be a kutatómunka részleteibe dr. Erdei László, az SZTE Növényélettani Tanszékének vezetője. A kísérletek során a tudósok azaz a nehézséggel találják szembe magukat, hogy a két említett növény magvai csak rövid ideig tartják meg csírádenütt megtalálhatók. Az Aster tripolium egyik alfaja a hazánkban is termő sziki ószirozásnak, a másik növény, a sziksfű (Salicornia) nálunk ritkán fordul elő. Mindkét növény nagy sótartalmú talajokon termeszthető: az Atlanti-óceán mentén, illetve a kontinentális szikes területeken. – Alaputatás-ként éppen azt tanulmányoztuk, milyen mechanizmussal élnek meg ezek a sótűrő növények olyan körülmények között, ahol például a bab vagy a kukorica kipusztulna

gokkal rendelkezik. Ezzel az eljárással egyben kombinálják a növények különböző típusait, hogy azok eltérő éghajlati és talajviszonyokhoz tudjanak alkalmazkodni. Mára a magtermesztés problémája is megoldódott, bár – jegyzi meg Erdei László – a sziksfű gombostűfej nagyságú magjai nagyobb törődést igényelnek, a csírázás alatt folyamatosan ügyelni kell a megfelelő nedvességtartalom biztosítására.

Az Aster és a Salicornia termesztésének hasznosságáról szólva a professzor elmondta: a vitaminban és fehérjében gazdag, kissé sós költésesebb, de így gyorsabban lehet a növényeket szelektálni és nemesíteni, és a klónozás eredményeképpen az összes leszármazó növény azonos tulajdonsá-